

DEN
HEMLIGHETSFULLA
STJÄRNAN

OTTO WITT

SAGA
EGMONT

DEN HEMLIGHETSFULLA STJÄRNAN

OTTO WITT

Otto Witt

Den hemlighetsfulla stjärnan

Saga

Den hemlighetsfulla stjärnan

Omslagsfoto: Shutterstock

Copyright © 1917, 2018 Otto Witt och SAGA Egmont, an imprint of Lindhardt og Ringhof A/S Copenhagen

All rights reserved

ISBN: 9788711791226

1. E-boksutgåva, 2018

Format: EPUB 2.0

Denna bok är skyddad av upphovsrätten. Kopiering för annat än personligt bruk får enbart ske efter överenskommelse med Saga samt med författaren.

Lindhardtogringhof.dk

Saga är ett förlag i Lindhardt og Ringhof, ett förlag inom Egmont-koncernen

Kap. i.

Den nya stjärnan.

Det vilade mild augustinatt över Norden och himlen stod grann mellan skogens trädskronor, översållad av skimrande stjärnor.

På en skogsstig, som i krökar slingrade sig fram till en höjd i skogen, på vilken trädstammarna glesnade och dunklet vek för stjärnljusets dallrande, svaga sken, vandrade ett ungt par.

Blott hans vita mössa och hennes ljusa kappa skymtade gråa mellan träden, intill dess de bägge nådde höjden, då även deras konturer i övrigt kunde urskiljas.

De slogo sig ned på den bänk, som de hela sommaren kallat »sin» och varifrån man under dagen hade en underbart vacker utsikt över den nedanför platån liggande, drömmande Trollsjön, vilken mellan stränder av barr- och lövträd speglade himmel och skog i sin yta, när vinden teg och granars och furors sus dött bort.

Så tyst och stilla var det även nu.

Långt borta från bygden bakom dem hördes då och då en ängsknarrs läte — men det förnams endast sällan och tystnade så småningom alldeles, och nu härskade blott en majestätisk stillhet över nejden.

Framför och nedanför dem låg Trollsjön så fullkomligt orörlig, som vore den en enda stor skiva av glas och i dess spegel återgavos fästets alla ljuspunkter.

Då hördes genom stillheten plötsligt en stilla viskning:
— Adolf, säg åter de ord du nyss sade.

— Att jag älskar, älskar, älskar dig! Var det de orden du menade?

— Ja. Men du tillade något nyss — något om evigheten och oändligheten.

— Ja. Jag sade dig att min kärlek till dig är och skall bli oföränderlig som stjärnehären du ser över ditt huvud.

— Men den förändras ju. Jag har hört sägas att Stora Björnen alls inte såg ut som nu för ett par tusen år sedan. Då hade den ej alls formen som nu av en björn med lång svans eller en vagn med fyra hjul och en tistelstång.

Studenten vid flickans sida skrattade lätt.

— Nå — jag kommer väl icke att leva i två tusen år. Stjärneskaran är praktiskt sett det mest oföränderliga vi hava. Själva jorden skiftar mera än den oändliga rymden. Och ett människoliv är ej långt nog att påvisa en ändring i stjärnornas inbördes ställning. Lika litet som du kan sätta en tum till din lilla, förtjusande trubbnäsa eller en aln till din längd, lika litet kan stjärnetåget rubbas. Och så evig och orubblig är min kärlek.

Han kysste henne ömt.

— Men kometer och stjärnfall! frågade hon. De komma och gå utan att man anar det. Stjärnfallet repar sin guldstrimma i himladoket, dalar och försvinner. Kometen tränger sig in i vårt solsystem — ingen vet vadan och varifrån — och vandrar åter bort — ingen känner varthän.

— Men Naina, så du talar! utbrast den unge mannen. Du vet väl, att *intet* förekommer i hela den ändlösa rymden, utan att det äger ett mål; utan att ha sin bestämda bana att löpa, kan intet röra sig. Kometen har sin krets med solen, vår sol, som brännpunkt, och vad stjärnfallen beträffar, så vet du ju, att dessa bero på att jordens bana korsar olika samlingar av kringirrande små partiklar i rymden. Dessa dragas till vår jord och bringas till glödning på grund av jordatmosfärens motstånd.

— Javisst, svarade hon.

— Så är det, och nu tala vi ej mera om detta. I dag har jag fått ditt hjärta och ditt ord; i morgon vill jag ha din fars samtycke. Vad tror du han svarar, Naina? Att jag är för ung? Att du är ett barn? Att vi skola vänta? Och dock är jag tjugutvå och du nitton år.

— Jag vet icke, Adolf.

— Men vad tror du! När jag säger din strängt vetenskaplige fader detsamma, som jag nyss sade dig: min kärlek till Naina är så oföränderlig som stjärnornas gång på himlen; det finnes intet, som fattas i min tillbedjan av er dotter, likaså litet som det finnes en lysande himlakropp som ej intager den plats den just bör intaga, ledd av krafter, som på graden, sekunden och linjen kunna beräknas.

Bägge sågo mot Trollsjön, på vars yta himlen avspeglades, bland vars stjärnor augustisvärmen av meteorer ofta skar en gyllene linje i den mörkblå bakgrunden —

Men just då den unge mannen uttalade de orden hände något egendomligt.

I Trollsjöns spegel sågo de, hur högt uppe mot zenit plötsligt en stjärna flammade upp — lyste med starkt, vitt sken, alldeles stillastående på en punkt nära polstjärnan och slocknade åter.

Adolf kände Nainas lätta darrning, och bägge sågo upp — stirrande tysta på synen.

— Vad var det?

— Stjärnan?

— Ja.

— Oförklarligt? En meteor kunde det ej vara, då skulle den hava dragit sitt streck efter sig vid fallet mot jorden — och det gjorde den ej.

Knappast voro orden uttalade, innan det ånyo lyste fram ett sken från ovan.

De sågo upp.

En svärm meteorer banade sig lysande väg mot jorden. Deras sken var trolskt — i olika nyanseringar tecknade sig de många strecken; guldgult, ljusblått, grönt och vitt voro de färger, en målare måste haft på sin palett, om han velat föreviga dem.

Men meteorerna, som föllo, voro ovanligt lysande.

Det tycktes, som kommo de alldeles inpå de bägge unga.

I synnerhet en skarpt lysande, gulaktig strimma.

De höllo andan.

Ljusare och ljusare blev linjen.

Och med en tydlig fräsning slog himlastenen ned i Trollsjön djupt under deras fötter.

Naina lutade sig mot den unge mannen vid sin sida.

— O! utbrast hon. En fallande meteor har jag aldrig sett på så nära håll. Vilken härlig syn!

Men plötsligt höll hon inne.

Hon drog sin arm ur hans och framstötte:

— Men, Adolf! Ett omen, ett omen!

— Vilket! Stjärnfallet?

— Nej, *stjärnan!* Just då du talar om din kärleks beständighet jämförd med stjärnkoloniernas eviga bestånd, dyker denna nya, aldrig skådade stjärna upp, lyser en stund på en och samma punkt och försvinner. Just då allt borde hava bekräftat oföränderligheten, då framhäves i stället det föränderliga. Detta var ett dåligt omen — älskade.

Han smålog.

— Och jag säger dig, Naina, att den stjärnan måste kunna förklaras — ehuru icke jag kan det. Ett ord till din far, min värderade lärare, och han bevisar tydligt och klart vad den nya stjärnan betyder. Men min vän — klockan är elva — om vi skulle gå hemåt?

De bägge kastade en sista blick nedåt mot Trollsjön, som nu åter låg stilla och spegelblank.

De kände att de stått inför något stort och heligt, som hänt i världsrymden.

Omedvetet sade något inom dem — med ohörbar stämma men dock förnimbart — att de bevittnat en katastrof i det universum, som rullar sina klot om varandra, i varandras banor utan sammanstötningar eller störningar av något slag.

En eller annan sällsynt gång upptäcka astronomerna en stjärnkatastrof — två väldiga, mörka himlaklot, som förr ej synt, stöta samman. Av hettan vid stöten smälta de till en flammande, förtärande eld. En ny stjärna blixtrar till, men dess ljus kan bli stående i dagar, veckor, månader för att sedan från vitt bli gult, så orangefärgat och slutligen rött — varpå stjärnan slocknar och åter låter rymdens tomhet utbreda sig på dess forna plats.

Men hur olika mot detta.

Denna nya stjärna, stor som Jupiter på himlavalvet, en stjärna av första storleken, hade visat sitt sken i en hel minut och sedan försvunnit lika plötsligt som den kommit.

— Vad var det! upprepade Naina med tonvikt på varje ord.

— Den nya stjärnan?

— Ja.

Hon darrade ånyo.

Han svarade icke.

— En eldkula? undrade hon.

— Nej. Dess sken var ej eldkulans och dessutom — denna nya stjärna stod orörlig i minst en hel minut.

— Då var det — nej —

— Vad menar du? frågade han.

— Två meteoror, som törnade emot varandra.

Han teg ett ögonblick, tänkande över hennes ord.

— Nej, svarade han till slut, nej. Då skulle vi hava sett hur skenet sakta avtagit och sedan fortsatts av ett direkt fallande mot jorden.

— Men meteorsvärmen, som kom?

— Den uppträdde ju först senare. Hade de haft något med varandra att göra, dessa bägge naturfenomen, så skulle ej ett så långvarigt uppehåll skett. Nej, Naina, jag måste erkänna, att jag alldeles omöjligt kan förklara synen — men, som jag nyss nämnde, din far, vår erkänt skickligaste astronom, måste kunna lämna en fullgiltig förklaring. Låt oss vänta därmed tills i morgon, och nu — hemåt.

Han gav henne sin arm och i mörkret begåvo de sig i väg genom skogen.

De talade ej mycket.

Bägges tankar kretsade kring den nya stjärnan — hennes i det de betraktade synen såsom ett dåligt omen, hans med aning om att denna hemlighetsfulla stjärna inom sig dolde något oanat, oerhört intressant.

Vid grinden, som ledde in till hennes fars villa, lämnade han henne.

De togo ett långt farväl, viskande

— I morgon — i morgon.

Kap. ii.

De bägge unga.

Det samtal, som förts av de bägge unga och varvid blottades en icke obetydlig insikt i mycket av astronomiens mysterier, var ej alls ovanligt för dem.

Tvärtom.

Både Naina Plantén och Adolf Birgersson levde så att säga bland stjärnorna.

Detta å sin sida härledde sig därifrån, att Nainas fader var den även utom Sveriges gränser kände, store astronomen Zacharias Plantén.

Och den unge studenten, son av den oerhört förmögne konsul Birgersson i Stockholm, hade beslutat sig för att ägna astronomen hela sitt liv.

Då nu professor Plantén var nära bekant med konsulen och bägge familjerna dessutom ägde var sin villa i varandras grannskap å Värmdön, strax utanför Stockholm, blev det bestämt att Adolf Birgersson skulle av gamle Plantén inhämta det första vetandet i läran om himlakropparna.

Professor Zacharias Plantén var i sig själv förmögen och hade aldrig behövt bedriva astronomiens studium såsom direkt levebröd. Han hade av denna orsak blivit en »feinschmecker», en gourmet så att säga, en forskare som endast smakade litet av de mest utsökta läckerheterna på astronomiens dukade bord med den blåa duken och de gnistrande, skimrande rätterna.

Efter hustruns död hade det förr så gästfria hemmet i det närmaste stängt sina portar och det var numera endast få gäster som gärna sågos i den stora villan.

Professorn själv tillbragte större delen av sin tid uppe i sitt observatorium i villans översta våning, ett observatorium, som icke gav många mycket efter i fullständighet i utrustningen.

I synnerhet ansågs den stora himmelskikaren vara oerhört skarp och med fint slipade linser.

Medan Naina var professor Planténs enda dotter, ägde konsul Birgersson endast en son, Adolf; och dessa bägge unga, som hela livet lekt som barn vid varandras sida, hade denna sommar, uppe i observatoriet där de sida vid sida med huvudena tätt lutade mot varandra studerat all astronomis grundläggande vetenskap, den torra matematiken, äntligen funnit varandra.

Det hade skett alldeles oförberett och överraskande.

Deras läppar hade sökt och oreflekterat funnit varandras.

Det var först själva kyssen, som talat om för dem, att kärleken bodde inom dem. Ty bägge hade de känt, hur en söt, oförklarlig känsla stigit upp inom dem just då läpparna möttes.

För Naina hade denna känsla varit så stark och mäktig att hon ofrivilligt ropat till.

För honom hade den kommit som en elektrisk stöt.

Men bägge visste de i detta ögonblick, att de älskade varandra.

Det hade ej yttrats många ord, alldenstund endast en för dörren dragen portiär skilde dem från det andra rummet, varest samtidigt professorn uppehöll sig.

Men med Nainas hand fast slutet i sin hade han druckit hennes ögons klarhet med sina blickar —

Och så hade de åter fördjupat sig i den sfäriska trigonometrien.

Professorn märkte intet.

Det enda han lade märke till, nu som förr, var att den unge studenten egentligen alls inte passade till astronom. Nå — menade gamle Plantén, han hade ju god tid att välja bana ännu. Men inte var Adolf Birgersson ämne till astronom, tyckte professorn. Han saknade det där ingående intresset för matematiken. Han var alls icke en sådan räknemaskin, som en astronom av Guds nåde måste vara. Nej, Adolf Birgersson tog allt sådant för lättvindigt, allt för nonchalant. En astronom kan sitta i dagar, i veckor och beräkna en liten del av till exempel en komets bana, för att så av detta banelements buktning sluta sig till hela banans utseende. Sådant arbete, som intresserade professorn synnerligen starkt, det såg han tydligt, att den unge lärjungen endast med uttråkad min utförde.

Adolf Birgersson hade genomgått Tekniska Högskolan i Stockholm och var utexaminerad ingenjör på mekanisk-elektriska linjen. Han hade avlagt sin examen med utmärkta betyg och matematik var ett av hans bästa ämnen.

Men professor Plantén märkte snart, att detta sinne för matematik alls icke sträckte sig så långt, att det räckte till för den sanne astronomen.

Adolf Birgersson tycktes intressera sig för det yttre, »det granna» av astronomin. För dubbelstjärnor, där en lyste blå och en annan orangegul, eller där den ena var röd och den andra grön, för planeten Mars' hemlighetsfulla kanaler, för nebulosornas töcken, för Vintergatans mystär. Men för de långa, stilla dagarna då solen bleker stjärnornas ljus och ensam rör om fästet, de där långa timmarna, som ligga bakom den officiella astronomiens kulisser — för dessa